

FUNCȚIONAREA ȘI MODIFICAREA SOCIETĂȚILOR CARE DESFĂȘOARĂ ACTIVITATE ÎN DOMENIUL ECONOMIC

Obiective:

- cunoașterea principalelor categorii de organe care asigură funcționarea societăților care desfășoară activități în sfera afacerilor comerciale în dreptul românesc;
- înțelegerea modului de colaborare între organele care asigură funcționarea societăților;
- explicarea mandatului administratorilor societăților;
- cunoașterea atribuțiilor adunărilor generale ale asociațiilor societăților.

În calitatea sa de persoană juridică, societatea care desfășoară activitate economică, în scopul obținerii de beneficii de ordin material, nu se autogestionează decât prin intermediul persoanelor care au înființat-o, al celor care sunt în prezent proprietarii capitalului social și/sau prin intermediul persoanelor împuternicite să reprezinte asociații, conform legii și actelor de înființare. Relativ recent (de la data Cărții albe a guvernării corporatiste în Europa de est), termenul de funcționare a societăților comerciale a fost înlocuit prin cel de “guvernare corporatistă”, care desemnează sistemul de administrare și control al companiilor, ansamblul relațiilor unei companii cu actionari săi sau, mai generos, cu investitorii și colaboratorii săi (furnizori, creditori, comunitate, clienți, angajați, guvern), un sistem de drepturi, operațiuni și verificări instituit cu scopul de a asigura răspunderea administratorilor și a managerilor față de acționari.¹

Funcționarea societăților presupune existența a trei categorii de organe:

- un organ **deliberativ**, care să asigure constituirea în condiții legale a voinței societății comerciale;
- un organ **executiv**, care să transpună în practică toate hotărârile luate de organul deliberativ;
- un organ de **control**, care să verifice legalitatea activității societății comerciale dar și modul în care organul executiv transpune în practică ceea ce a decis organul deliberativ.

Desigur că, funcție de dimensiunile și volumul activităților desfășurate de fiecare societate comercială în parte, organele deliberative, de execuție și de control vor avea o dezvoltare mai amplă sau mai restrâns, în acord cu nevoile sale de funcționare eficientă. Astfel, pentru un SRL de asociat unic cu o activitate de dimensiuni modeste, singurul asociat va fi atât organ deliberativ, el hotărând ce trebuie făcut pentru activitatea societății, cât și organ de execuție, deoarece de obicei asociatul unic este și

¹ Gheorghe Piperea, *Societățile comerciale, piața de capital și acquis comunitar*, Editura All Beck, București, 2005, p. 534.

administratorul firmei. Mai mult, în calitate de administrator va răspunde și de corectitudinea cu care se desfășoară activitatea firmei și de corecta ținere a registrelor contabile, ceea ce se confundă cu funcție de control.

Voința socială se formează în adunările organului de deliberare al societății comerciale, care este adunarea generală a asociaților respectiv a acționarilor, în societatea pe acțiuni sau în comandită pe acțiuni. Adunarea generală este un organ colectiv, la ședințele căruia sunt invitați să participe toți membrii asociați. Această voință socială este transpusă în practică, este adusă la îndeplinire prin acte juridice săvârșite de organul executiv, care este administratorul sau administratorii societății comerciale. Controlul gestiunii administratorului se realizează de către asociați sau, în anumite cazuri, de un organ specializat, adică de cenzorii societății.

V.I. Adunarea generală

Adunarea generală este organul de deliberare și decizie al societății. Ea este formată din totalitatea asociaților societății. Potrivit legii, adunarea generală exprimă voința socială, care decide în toate problemele esențiale ale activității societății. Ca organ de deliberare, adunarea generală este chemată să decidă atât asupra unor probleme obișnuite pentru viața societății, cât și asupra unor probleme deosebite care vizează elementele fundamentale ale existenței societății.

Adunarea generală a societății comerciale poate fi adunare ordinară sau adunare extraordinară, iar atunci când actul constitutiv nu dispune altfel, adunările se vor ține la sediul societății și în localul ce se va indica în convocare. Adunarea ordinară se întrunește cel puțin o dată pe an, legea stabilind pentru SA ca termen imperativ primele cinci luni de la încheierea exercițiului financiar. Cele mai multe prevederi privind organizarea și derularea adunărilor generale ale asociaților sunt prevzute în cuprinsul Legii 31/1990 pentru SA.

În afară de aprobarea situațiilor financi-contabile pentru anul anterior, adunarea generală este obligată:

- a) să discute, să aprobe sau să modifice situațiile financiare anuale, pe baza rapoartelor prezentate de consiliul de administrație, respectiv de directorat și de consiliul de supraveghere, de cenzori sau, după caz, de auditorul financiar, și să fixeze dividendul;
- b) să aleagă și să revoce membrii consiliului de administrație, respectiv ai consiliului de supraveghere, și cenzorii; în cazul societăților ale căror situații financiare sunt auditate, să numească sau să demită auditorul financiar și să fixeze durata minimă a contractului de audit financiar;
- c) să fixeze remunerația cuvenită pentru exercițiul în curs membrilor consiliului de administrație, respectiv membrilor consiliului de supraveghere, și cenzorilor, dacă nu a fost stabilită prin actul constitutiv;
- d) să se pronunțe asupra gestiunii consiliului de administrație, respectiv a directoratului;

- e) să stabilească bugetul de venituri și cheltuieli și, după caz, programul de activitate, pe exercițiul financiar următor;
- f) să hotărască gajarea, închirierea sau desființarea uneia sau a mai multor unități ale societății.

Pentru validitatea deciziilor exprimate de acționari în adunarea generală ordinară legea prevede cerințe de cvorum de prezență și cerințe de cvorum pentru voturile exprimate. Este necesară prezența acționarilor care să dețină cel puțin o pătrime din numărul total de drepturi de vot, iar hotărârile adunării generale ordinare se iau cu majoritatea voturilor exprimate. Dacă doresc acest lucru, acționarii pot prevedea prin actul constitutiv cerințe mai severe de cvorum pentru prezență și/sau pentru votul majoritar (stabilind o majoritate calificată, de exemplu de 2/3 în loc de majoritatea simplă de 50% + 1, de exemplu pentru înlocuirea administratorilor societății). Dacă adunarea generală ordinară nu poate să desfășoare ședința pentru care a fost convocată deoarece nu sunt îndeplinite cerințele de cvorum de prezență, are loc o a doua convocare, când adunarea poate să delibereze asupra punctelor de pe ordinea de zi a celei dintâi adunări, indiferent de cvorumul întrunit, luând hotărâri cu majoritatea voturilor exprimate. Pentru adunarea generală întrunită la a doua convocare, actul constitutiv nu poate prevedea un cvorum de prezență minim și nici o majoritate calificată pentru luarea hotărârilor.

Adunarea generală extraordinară se întrunește ori de câte ori este necesar a se lua o hotărâre pentru:

- a) schimbarea formei juridice a societății;
- b) mutarea sediului societății;
- c) schimbarea obiectului de activitate al societății;
- d) înființarea sau desființarea unor sedii secundare: sucursale, agenții, reprezentanțe sau alte asemenea unități fără personalitate juridică, dacă prin actul constitutiv nu se prevede altfel;
- e) prelungirea duratei societății;
- f) majorarea capitalului social;
- g) reducerea capitalului social sau reîntregirea lui prin emisiune de noi acțiuni;
- h) fuziunea cu alte societăți sau divizarea societății;
- i) dizolvarea anticipată a societății; i1) conversia acțiunilor nominative în acțiuni la purtător sau a acțiunilor la purtător în acțiuni nominative (în ipoteza în care societatea a fost înființată cu acțiuni la purtător iar modificarea nu s-a realizat în termenul legal stability de lege);
- j) conversia acțiunilor dintr-o categorie în cealaltă;
- k) conversia unei categorii de obligațiuni în altă categorie sau în acțiuni;
- l) emisiunea de obligațiuni;
- m) oricare altă modificare a actului constitutiv sau oricare altă hotărâre pentru care este cerută aprobarea adunării generale extraordinare.

Observăm că domeniile în care legea prevede convocarea AGA extraordinară sunt domeniile care au legătură cu modificarea actului constitutiv. Conform legii nr. 31/1990, unele dintre

aceste atribuțiilor pot fi delegate, prin hotărâre AGA extraordinară, structurilor executive organizate la nivelul respectivei societăți, respectiv consiliului de administrație sau directoratului.

Pentru validitatea deliberărilor adunării generale extraordinare, este necesară la prima convocare prezența acționarilor deținând cel puțin o pătrime din numărul total de drepturi de vot, iar la convocările următoare, prezența acționarilor reprezentând cel puțin o cincime din numărul total de drepturi de vot. Din punct de vedere al criteriilor legale pentru exprimarea hotărârilor AGA extraordinare, legea prevede că hotărârile sunt luate cu majoritatea voturilor deținute de acționarii prezenți sau reprezentați. Decizia de modificare a obiectului principal de activitate al societății, de reducere sau majorare a capitalului social, de schimbare a formei juridice, de fuziune, divizare sau de dizolvare a societății se ia cu o majoritate de cel puțin două treimi din drepturile de vot deținute de acționarii prezenți sau reprezentați. Ca și în ipoteza condițiilor necesare pentru validitatea hotărârilor AGA ordinare, și pentru AGA extraordinară legea prevede posibilitatea acționarilor ca, prin actul constitutiv, să instituie cerințe de cворum și de majoritate mai riguroase decât cele prevăzute în textul de lege și prezentate mai sus.

Adunările generale sunt convocate de consiliul de administrație, respectiv de directorat, ori de câte ori este necesar iar, la nevoie, de către asociați. Pentru SA, termenul de întrunire nu poate fi mai mic de 30 de zile de la publicarea convocării iar convocarea trebuie adusă la cunoștința asociaților prin una din următoarele modalități, în funcție de forma societății și, în special, în funcție de numărul asociaților:

- publicarea convocării în Monitorul Oficial al României și într-un ziar local de mare răspândire de la sediul societății;
- scrisoare recomandată, cu confirmare de primire, dacă toate acțiunile societății sunt nominative și cheltuielile convocării directe pentru fiecare acționar nu sunt excesiv de mari.

Dacă toate acțiunile societății sunt nominative, convocarea poate fi făcută numai prin scrisoare recomandată sau, dacă actul constitutiv permite, prin scrisoare transmisă pe cale electronică, având încorporată, atașată sau logic asociată semnătura electronică extinsă, expedită cu cel puțin 30 de zile înainte de data ținerii adunării, la adresa acționarului, înscrisă în registrul acționarilor. Schimbarea adresei nu poate fi opusă societății, dacă nu i-a fost comunicată în scris de acționar.

Calitatea de asociat sau acționar conferă dreptul de a participa la adunarea generală. Acest drept se exercită personal de către fiecare asociat dar se poate face apel și la reprezentanți care se află în posesia unei procuri speciale. Sedințele adunărilor generale ordinare și extraordinare trebuie să aibă loc, sub sancțiunea nulității hotărârilor luate de adunare, în ziua, la ora și locul arătate în convocare. Membrii asociați sau acționarii vor alege dintre cei prezenți unul sau mai mulți secretari (maxim 3), care vor verifica prezența și procesul-verbal întocmit de cenzori pentru constatarea îndeplinirii tuturor formalităților cerute de lege și statut pentru ținerea adunării, după care se trece la dezbaterile problemelor care fac obiectul ordinii de zi.

Acționarii exercită dreptul la vot în adunarea generală, proporțional cu numărul acțiunilor pe care le posedă, afară de cazul când, prin actele constitutive s-a limitat numărul voturilor în condițiile legii. În adunarea generală asociații trebuie să facă dovada calității lor.

Hotărârile adunării generale sunt obligatorii pentru toți asociații, conform principiului democratic al majorității în luarea unei hotărâri. Pentru ca hotărârile să fie cunoscute atât asociaților care nu au participat la adunare cât și tuturor celor interesați și, prin urmare, opozabile terților, aceste hotărâri (mai bine spus extras din hotărârile adunărilor generale ordinare și extraordinare) se publică în Monitorul Oficial al României și sunt înscrise în Registrul Comerțului, dacă privesc acte sau fapte a căror înregistrare este prevăzută de lege.

Chiar dacă legea prevede proceduri explicite și rigide privind convocarea și derularea adunărilor generale a proprietarilor capitalului social, acționarii reprezentând întreg capitalul social vor putea, dacă nici unul dintre ei nu se opune, să țină o adunare generală și să ia orice hotărâre de competența adunării, fără respectarea formalităților cerute pentru convocarea ei.

V.2. Administratorii societății

Hotărârile adunărilor generale sunt transpuse în practică prin îndeplinirea unor acte de executare de către persoane anume investite în acest scop, numite administratori. Conform prevederilor Legii nr. 31/1990, orice societate comercială, indiferent de forma ei juridică, este administrată de unul sau mai mulți administratori. Conform legii societăților în dreptul românesc, administrarea societăților comerciale se poate realiza

- în sistem unitar sau
- în sistem dualist,

funcție de hotărârea membrilor asociați, exprimată în adunarea generală constitutivă sau, pe parcursul funcționării societății, în adunarea generală extraordinară cu această ordine de zi specială.

Administratorii îndeplinesc în mod zilnic operațiunile necesare pentru înfăptuirea obiectului de activitate al societății și pot fi atât cetățeni români cât și cetățeni străini. Ei asigură conducerea efectivă a societăți comerciale și poartă răspunderea pentru modul în care înfăptuiesc această activitate. Între administrator și societatea pe care o administrează se nasc raporturi juridice specifice contractului de mandat. Imputernicirea de a administra este acordată administratorului de AGA sau prin actul de constituire a societății.

Administrarea societății poate fi încredințată uneia sau mai multor persoane fizice sau juridice. Pot fi numiți administratori acționarii sau terții care vor trebui să îndeplinească unele condiții referitoare la studii, experiență, practică, moralitate și capacitate. Din punct de vedere al capacității juridice cerute pentru calitatea de administrator, legea este la fel de exigentă ca în cazul mandatarului, impunând condiția capacității de exercițiu depline.

Durata mandatului de funcționare a administratorilor poate fi determinată sau nedeterminată. În ambele situații, misiunea administratorului nu este încheiată decât la data votării descărcării de gestiune de către adunarea generală extraordinară a asociaților.

Atribuțiile și prerogativele care revin administratorilor sunt expres prevăzute în actul constitutiv. Administratorului îi revin, în principal, următoarele **obligații**:

- a) îndeplinirea formalităților de publicitate cerute de lege pentru validarea constituirii societății;
- b) obligația generală de a administra societatea;
- c) obligația de a ține la zi registrele cerute de lege și de a răspunde de corectitudinea înregistrărilor;
- d) obligația de a convoca AGA ordinară sau extraordinară;
- e) obligația de a întocmi bilanțul contabil și contul de beneficii și pierderi, prezentându-le AGA; această obligație poate fi delegată unei persoane specializate (contabil autorizat, expert contabil, director financiar-contabil etc)
- f) de a colabora cu lichidatorii, în cazul dizolvării și lichidării societății.

Administratorii sunt **solidar răspunzători** față de societate pentru:

- realitatea vărsămintelor efectuate de asociați;
- existența reală a dividendelor plătite;
- existența registrelor cerute de lege și corecta lor ținere;
- exacta îndeplinire a hotărârilor AGA;
- stricta îndeplinire a îndatoririlor pe care legea și actul constitutiv le impun.

Conform art. 73 din Legea nr. 31/1990 republicată și modificată, acțiunea împotriva administratorilor aparține și creditorilor societății, însă aceștia o vor putea exercita numai în cazul procedurii insolvenței și falimentului.

Încetarea funcției administratorilor se poate realiza prin revocare de către AGA și prin demisie. Pentru neîndeplinirea obligațiilor izvorâte din contractul de mandat, în funcție de fapta comisă, administratorul poate răspunde civil sau penal.

În societățile unde sunt mai mulți administratori, aceștia se organizează în **consiliu de administrație**, care este organ colegial de conducere. Consiliul de administrație este condus de un președinte, ales dintre membrii consiliului. Acesta poate fi în același timp director general sau director al societății (art. 143 al. 2 din Legea nr. 31/1990). Consiliul de administrație are în structura funcțională a societății aceleași îndatoriri și prerogative ca și administratorul unic. Consiliul de administrație se întrunește ori de câte ori este nevoie, dar cel puțin o dată pe lună. Rezultatul deliberărilor consiliului de administrație se consemnează în deciziile consiliului de administrație, care se semnează de către președinte. Activitatea administratorilor și a consiliului de administrație, dacă acesta există, sunt analizate și cenzurate, dacă este cazul, de către adunarea generală ordinară este competentă:

a) să discute, să aprobe sau să modifice situațiile financiare anuale, pe baza rapoartelor administratorilor, ale cenzorilor sau ale auditorilor financiari, și să fixeze dividendul;

b) să aleagă pe administratori și cenzori;

c) să fixeze remunerația cuvenită pentru exercițiul în curs administratorilor și cenzorilor, dacă nu a fost stabilită prin actul constitutiv;

d) să se pronunțe asupra gestiunii administratorilor;

La fiecare ședință se va întocmi un proces-verbal, care va cuprinde numele participanților, ordinea deliberărilor, deciziile luate, numărul de voturi întrunite și opiniile separate. Procesul - verbal este semnat de către președintele de ședință și de către cel puțin un alt administrator.

Consiliul de administrație poate delega o parte din puterile sale unui **comitet de direcție**, compus din membrii aleși dintre administratori. Comitetul de direcție este condus de către directorul general sau directorul societății și, de obicei, lucrează în ședințe de analiză săptămânale. Executarea propriu-zisă a operațiunilor societății poate fi încredințată unuia sau mai multor directori executivi, angajați ai societății. Directorii executivi nu vor putea fi membri în consiliul de administrație al societății și sunt răspunzători față de societate și de terți ca și administratorii, pentru neîndeplinirea îndatoririlor lor. Funcție de dimensiunile și specificul firmei, numărul și denumirile directorilor executivi este foarte variat, de la director general și director financiar-contabil la director tehnic, director de resurse umane, director de producție, director de imagine, director de clientelă, director de publicitate, director de marketing, director de dezvoltare-cercetare, director de produs, director de divizie strategie etc.

Conform prevederilor Legii nr. 441/2006 administrarea societăților pe acțiuni se poate realiza și în **sistem dualist**, adică prin inserarea în actele constitutive a unei clauze privind realizarea gestiunii prin intermediul unui directorat și al unui consiliu de supraveghere.

V.3. Cenzorii societății

Buna funcționare și echilibrul activității desfășurate de o societate impun în mod obligatoriu desemnarea unui organ sau unei categorii de organe care să controleze corectitudinea derulării activității. Rolul principal al acestor organe nu este de natură represivă, ci preventivă. Organele de control la nivelul societăților desfășoară o activitate orientată pentru atingerea următoarelor obiective:

- prevenirea situațiilor care pot provoca falimentul;
- reducerea capitalului social sau diminuarea patrimoniului;
- depistarea situațiilor de încălcare a actului constitutiv;
- abuzurile în activitatea administratorilor și directorilor etc.

La societățile cu o structură organizatorică complexă, ce cuprind un mare număr de asociați și desfășoară operațiuni comerciale complexe, sarcina de control revine cenzorilor. Pentru SRL legea

prevede obligativitatea numirii cenzorilor numai dacă numărul de asociați trece de 15. În lipsa cenzorilor, dreptul de control va fi exercitat de asociați, ca și în societatea în nume colectiv.

Potrivit legii, SA va avea trei cenzori și un supleant (art. 159 din legea nr. 31/1990), dacă prin actul constitutiv nu se prevede un număr mai mare. Numărul cenzorilor trebuie să fie impar, iar durata mandatului lor este de 3 ani, putând fi realeși. La societățile pe acțiuni cu capital majoritar de stat, unul dintre cenzori este, în mod obligatoriu, reprezentant al Ministerului Economiei și Finanțelor.

Principalele atribuții ale cenzorilor sunt:

- să supravegheze gestiunea societății,
- să verifice dacă situațiile financiare sunt legal întocmite și în concordanță cu registrele,
- dacă acestea din urmă sunt ținute regulat și
- dacă evaluarea elementelor patrimoniale s-a făcut conform regulilor stabilite pentru întocmirea și prezentarea situațiilor financiare
- să prezinte adunării generale un raport amănunțit.
- să aducă la cunoștință membrilor consiliului de administrație neregulile în administrație și încălcările dispozițiilor legale și ale prevederilor actului constitutiv pe care le constată, iar cazurile mai importante le vor aduce la cunoștință adunării generale.

Cenzorii aduc la cunoștința administratorilor constatările făcute, iar cazurile grave le aduc la cunoștința AGA. Conform art. 165 din Legea nr. 31/1990 cenzorii vor trece într-un registru special deliberările lor, precum și constatările făcute în timpul exercitării mandatului. Activitatea de control exercitată de cenzori se completează cu activitatea de auditare financiară, care poate fi internă sau externă. Prin audit intern înțelegem o activitate independentă și obiectivă care da unei entități o asigurare în ceea ce privește gradul de control asupra operațiunilor, o îndrumă pentru a-i îmbunătăți operațiunile și contribuie la adăugarea unui plus de valoare.²

V.4. Modificarea societăților

Modificarea societăților are semnificația juridică a modificării actului constitutiv și are loc, în principiu, în același mod în care a fost și înființată. Conform art. 204 din legea nr. 31/1990, actul constitutiv poate fi modificat:

- prin hotărâre a adunării generale
- prin decizie a Consiliului de administrație, respectiv directoratului, adoptată în baza delegării acordate de AGA extraordinară sau prin prevederi exprese ale actului constitutiv

² Camelia Stoica, Silvia Cristea, *Drept societății – pentru învățământul superior economic*, Editura Universitară, București, 2008, p. 161.

- prin hotărârea instanței judecătorești

Astfel, voința socială (exprimată printr-o Adunare generală extraordinară a membrilor societari) în sensul modificării societății se va consemna în hotărârea AGA, care va sta la baza redactării unui act adițional la contractul de societate încheiat în vederea înființării societății respective. Prin grija administratorului sau a secretarului AGA, acest act adițional va fi depus la Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă tribunalul județean care a dispus înființarea firmei. Judecătorul delegat va certifica modificarea printr-o încheiere, care va fi înregistrată în registrul comerțului și publicată în Monitorul Oficial.

Forma autentică a actului modificador adoptat de asociați este obligatorie atunci când are modificarea societății vizează:

- a) majorarea capitalului social prin subscrierea ca aport în natură a unui imobil;
- b) modificarea formei juridice a societății într-o societate în nume colectiv sau în comandită simplă;
- c) majorarea capitalului social prin subscripție publică.

Modificarea societăților trebuie să aibă loc cu respectarea legii. Astfel, transformarea unui SRL într-un SA poate avea loc doar dacă numărul membrilor asociați este minim 2 iar capitalul social la cel puțin echivalentul în lei a 25.000 euro (actualmente, 90.000 ron). Schimbarea formei societății, prelungirea duratei ei sau alte modificări ale actului constitutiv al societății nu atrag crearea unei persoane juridice noi.

Dintre modalitățile de modificare, cele mai spectaculoase, din punctul de vedere al normelor de procedură dar și prin prisma efectelor care le produc, sunt fuziunile și divizările. Fuziunea reprezintă unirea a două societăți care vor funcționa ca un singur profesionist de afaceri persoană juridică. Fuziunea poate fi prin absorbție (când o societate mai puternică înglobează o societate mai mică) sau prin comasare (când două societăți, comparabile ca putere, se unesc pentru a da naștere unui subiect de drept nou).

Divizarea presupune separarea unei societăți în două sau mai multe alte societăți, care dobândesc autonomie decizională și financiară. Atunci când societatea inițială dispare, cu consecința apariției unor societăți complet noi, divizarea societății are loc prin procedeul fragmentării, iar atunci când societatea inițială își continuă activitatea dar cu un capital social și un patrimoniu diminuate cu capitalul social și patrimoniul unei societăți nou înființate, divizarea se realizează prin procedeul desprinderii.

Fuziunea sau divizarea are ca efect dizolvarea, fără lichidare, a societății care își încetează existența și transmiterea universală a patrimoniului său către societatea sau societățile beneficiare, în starea în care se găsește la data fuziunii sau a divizării, în schimbul atribuirii de acțiuni sau de părți sociale ale acestora către asociații societății care încetează și, eventual, a unei sume în bani, care nu poate depăși 10% din valoarea nominală a acțiunilor sau a părților sociale atribuite. În baza hotărârii

adunării generale a acționarilor a fiecăreia dintre societățile care participă la fuziune sau la divizare, administratorii acestora întocmesc un proiect de fuziune sau de divizare, care va cuprinde:

- a) forma, denumirea și sediul social al tuturor societăților participante la operațiune;
- b) fundamentarea și condițiile fuziunii sau ale divizării;
- c) stabilirea și evaluarea activului și pasivului, care se transmit societăților beneficiare;
- d) modalitățile de predare a acțiunilor sau a părților sociale și data de la care acestea dau dreptul la dividende;
- e) raportul de schimb al acțiunilor sau al părților sociale și, dacă este cazul, cuantumul sultei; nu vor putea fi schimbate pentru acțiuni emise de societatea absorbantă acțiunile societății absorbite al căror titular este, direct sau prin persoane interpușe, societatea absorbantă ori însăși societatea absorbită;
- f) cuantumul primei de fuziune sau de divizare;
- g) drepturile care se acordă obligatarilor și orice alte avantaje speciale;
- h) data situației financiare de fuziune/divizare, care va fi aceeași pentru toate societățile participante;
- i) data situațiilor financiare ale societăților participante, care au fost folosite pentru a se stabili condițiile fuziunii sau ale divizării;
- j) data de la care tranzacțiile societății absorbite sau divizate sunt considerate din punct de vedere contabil ca aparținând societății absorbante sau uneia ori alteia dintre societățile beneficiare;
- k) în cazul divizării:
 - descrierea și repartizarea exactă a activelor și pasivelor care urmează a fi transferate fiecăreia dintre societățile beneficiare;
 - repartizarea către acționarii sau asociații societății divizate de acțiuni, respectiv părți sociale, la societățile beneficiare și criteriul pe baza căruia se face repartizarea.

Proiectul de fuziune sau de divizare, semnat de reprezentanții societăților participante, se depune la oficiul registrului comerțului unde este înmatriculată fiecare societate, însoțit de o declarație a societății care încetează a exista în urma fuziunii sau divizării, despre modul cum a hotărât să stingă pasivul său. Proiectul de fuziune sau de divizare, vizat de judecătorul delegat, se publică în Monitorul Oficial al României, pe cheltuiala părților.

Ca efect al integrării României în structurile Uniunii Europene, cadrul normativ aplicabil fuziunii societăților comerciale s-a îmbogățit cu regulile privind fuziunea transfrontalieră, respectiv situația în care una sau mai multe societăți comerciale, dintre care cel puțin două se supun legislației a două state diferite din Uniunea Europeană, sunt dizolvate fără lichidare și își transferă patrimoniul unei societăți deja existente sau care se va înființa ca efect al fuziunii.³

³ Pentru detalii, a se vedea O.U.G. nr. 52 din 21 aprilie 2008 privind transpunerea în legislația internă a dispozițiilor comunitare pentru facilitarea efectuării de fuziuni transfrontaliere între diverse forme de societăți comerciale din statele membre ale UE.

Teme și întrebări de autocontrol:

1. Care sunt categoriile de societati reglementate în dreptul românesc.
2. Explicați procedura înființării societăților.
3. Societățile pot fi:
 - în nume colectiv
 - în nume propriu
 - în comandită (simplă sau pe acțiuni)
4. Organele de deliberare la nivelul societăților:
 - Adunarea generală a asociaților sau acționarilor
 - Comisia de cenzori
 - Consiliul de administrație
5. Modificarea din punct de vedere juridic a societăților:
 - presupune în principiu aceleași etape ca în momentul constituirii lor
 - vizează exclusiv divizarea sau fuziunea societăților
 - poate avea loc doar în primii 5 ani de la înființare